

Persmededeling 24 april 2019

Geen pretje zonder tolk!

Dove mensen dagen Vlaamse overheid voor de rechter wegens discriminatie

Twee dove mensen dagen vandaag de Vlaamse overheid voor de rechter wegens discriminatie. Ze eisen voldoende tolkuren in hun privésituatie, op maat, en onder toepassing van relevante anti-discriminatiewetgeving. Doof Vlaanderen en de initiatiefnemers van de actie #geenpretjezondertolk steunen de procedure.

Tekort aan tolkuren?

Paul (fictieve naam) is een dove man die al meer dan drie jaar in een gesloten psychiatrische instelling verblijft. Omdat hij niet over voldoende tolkuren beschikt, heeft hij geen kans op een gepaste behandeling en zijn zijn vooruitzichten negatief. Hij kan bijvoorbeeld niet deelnemen aan groepstherapie. Hij kan nauwelijks communiceren met hulpverleners en andere patiënten waardoor hij geïsoleerd geraakt.

Amelie Fossoul is een dove mama die door gezondheidproblemen in de eerste levensjaren van haar dochter heel vaak op medische consultaties moest. Ze had hiervoor niet genoeg tolkuren, waardoor ze veel stress ervaarde. Bovendien had ze hierdoor ook geen tolkuren meer voor andere even belangrijke situaties, zoals consultaties met advocaat, onderhandelingen met verzekeraar, en therapiesessies, waardoor haar persoonlijke omstandigheden zeer precair werden.

Paul en Amelie ervaren allebei de gevolgen van een beperkte toegang tot publieke diensten, toegang die voor de meeste horende mensen heel vanzelfsprekend is. Eén van de redenen is dat dove mensen maar recht hebben op max. 36 tolkuren per jaar voor privésituaties.

36 uren per jaar **komt neer op minder dan één uur per week**. Als door bepaalde persoonlijke omstandigheden het aantal afspraken met bv. een advocaat, notaris of dokter oploopt, zijn die 36 uur binnen de kortste keren op. Veel dove mensen durven hun uren dan ook niet genoeg gebruiken omdat ze op zeker willen spelen. De Vlaamse overheid krijgt hierdoor een fout beeld van het aantal benodigde uren: dit is groter dan uit het aantal gebruikte uren naar voren komt.

De situaties van Paul en Amelie zijn maar het **topje van de ijsberg**: heel wat Vlaamse dove gebarentaligen ervaren dezelfde problemen. Daarbij gaat het vaak ook om ernstige (medische) situaties, zoals het raadplegen van een psychiater, het volgen van relatietherapie, consultaties bij de gynaecoloog, enz.

Nochtans heeft België in 2009 het VN-Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap geratificeerd. Dit Verdrag stelt dat personen met een handicap recht hebben op volwaardige participatie aan het openbare leven. Door het onbuigzaam vasthouden aan max. 36 tolkuren per jaar **leeft de Vlaamse Overheid haar internationale verplichtingen niet na**.

Geen pretje zonder tolk

Doof Vlaanderen pleit al jaren voor de uitbreiding van de tolkuren in privésituaties, maar er werd de voorbije jaren in dit dossier geen vooruitgang geboekt. Daarom werd vanuit de dovengemeenschap de **crowdfundingactie #geenpretjezondertolk** gestart, om een rechtszaak tegen de Vlaamse overheid te financieren.

In december 2018 heeft de Vlaamse Regering een groter tolkurencontingent voorzien in een besluit voor het jaar 2019. Het tolkenbesluit van de Vlaamse Regering van 15 januari 2016 moet nog aangepast worden, dus het is nog niet duidelijk hoeveel tolkuren Vlaamse gebarentaligen zullen krijgen. Na overleg met hun advocaten hebben de eisers besloten om verder te gaan met de rechtszaak, omdat ze vermoeden dat de verhoging van de uren nog steeds onvoldoende is om aan hun noden tegemoet te komen.

Beide eisers dienen vandaag een verzoekschrift in tegen de Vlaamse overheid, vertegenwoordigd door de advocaten van het kantoor Demos Public Law. Ze eisen het toekennen van tolkuren in de privésituatie op maat van hun noden, onder de toepassing van de relevante antidiscriminatie-wetgeving. Meester Joos Roets (Demos Public Law) verduidelijkt: *“De twee eisende partijen ondervinden op dagdagelijkse basis dat het standaardpakket van maximaal 36 tolkuren in de privésituatie schromelijk ontoereikend is. Beiden hebben ze de Vlaamse Overheid verzocht om een verhoging van het aantal tolkuren toe te kennen, in overeenstemming met hun werkelijke noden. De Vlaamse Overheid ging hier echter niet op in, en houdt onbuigzaam vast aan het maximum van 36 tolkuren. Het Gelijkekansendecreet - de Vlaamse antidiscriminatiewet - bepaalt echter dat er sprake is van discriminatie wanneer redelijke aanpassingen voor een persoon met een handicap worden geweigerd. Door het aanspannen van een rechtszaak, wensen eisende partijen dus vast te laten stellen dat ze gediscrimineerd worden door de Vlaamse Overheid. Deze weigert immers om redelijke aanpassingen te treffen, nl. de verhoging van het aantal tolkuren van beide eisende partijen”*. Doof Vlaanderen en de initiatiefnemers #geenpretjezondertolk steunen deze procedure.

Tolkuren op maat

Doof Vlaanderen vraagt, samen met de eisers, een **verhoging van de tolkuren in de privésituatie op maat van de noden van iedere dove persoon, zonder maximumgrens**.

Doof Vlaanderen schuift ook **alternatieven** naar voren om de inclusie van dove mensen in de samenleving te bevorderen. Zo is er een dienst afstandstolken waarbij de tolk, de dove persoon en de horende persoon elk op een andere plaats zijn en er online getolkt wordt. Deze dienst biedt in bepaalde situaties een goed alternatief, maar er wordt op dit moment te weinig geïnvesteerd in de kwaliteit van de dienst en de openingsuren zijn zeer beperkt (20-24 uur per week). Daarnaast is Doof Vlaanderen voorstander van het aanbieden van Vlaamse Gebarentaal als keuzevak in het onderwijs, zodat meer mensen de kans krijgen om Vlaamse Gebarentaal te leren.

Contactpersonen

- Eline Demey, coördinator Belangenbehartiging Doof Vlaanderen: 0484 94 76 79
- Delphine le Maire, medewerker Belangenbehartiging Doof Vlaanderen: delphine.lemaire@doof.vlaanderen

Meer informatie

- Website van de crowdfundingactie: www.geenpretjezondertolk.be
- Standpunt van Doof Vlaanderen: <https://www.doof.vlaanderen/lobby/standpunten/L-uren>
- Memorandum van Doof Vlaanderen <https://www.doof.vlaanderen/nieuws/memorandum-verkiezingen-2019>